RECUPERACIO DE PASTURES I MILLORA DE LA BIODIVERSITAT AL MATAGALLS

ENTRE TOTS HO FEM POSSIBLE

Obra Social "la Caixa"

Diputació de Girona
www.ddgi.cat

221 municipis

Objectius del projecte

El projecte "Millora de la biodiversitat mitjançant la gestió d'espais oberts culminants a la finca del Matagalls" pretén recuperar les pastures tradicionals per tal de preservar la diversitat florística i faunística característica d'aquests espais oberts, així com millorar la qualitat de les pastures. També vol posar a l'abast dels pastors eines que facilitin la seva tasca diària, com ara abeuradors o tancats mòbils.

Pinguicula vulgaris. Foto: Gerard Pié

Orchis sambucina. Foto: Gerard Pié

Griseta de muntanya *(poylommatus coridon)*. Foto: Jordi Jubany

Àmbit d'actuació

Les actuacions se situen a la finca "Muntanya de Matagalls", finca pública propietat de la Diputació de Girona des de l'any 2008, i inclosa en els municipis de Viladrau i el Brull.

La finca ocupa unes 361 hectàrees, de les quals aproximadament la meitat estan dominades per fagedes, mentre que la resta corresponen a prats de pastura amb ocupació progressiva de matolls de ginebró a les parts culminants, o bé a matollars amb falgueres que colonitzen la solana de pastures en procés d'abandonament.

Finca "Muntanya de Matagalls"

Atenció Dugueu els gossos sempre lligats. Els ramats són molt sensibles a la seva presència. No us alarmeu per les actuacions de crema i desbrossada, contribuiran a la millora dels hàbitats.

Obra Social "la Caixa" · Diputació de Girona · Diputació Barcelona · Parc Natural del Montseny · Reserva de la Biosfera

El paisatge de Matagalls

El paisatge no és un element estàtic, sinó que els elements de què es compon estan subjectes de forma constant als processos naturals i a les activitats humanes. Abans de l'arribada dels primers pobladors, el massís possiblement estava tot cobert de bosc, exceptuant potser els llocs més abruptes, les carenes culminants i alguns espais oberts per l'activitat dels herbívors. A partir del neolític i sobretot durant l'edat mitjana, activitats agràries com ara rompudes, cremes i pastures van transformar la muntanya, i van afavorir la formació de grans espais oberts i per a la pastura.

En temps ben reculats, al segle XII, es van establir uns drets de pastura coneguts com a l'empriu del Matagalls, pels quals els ramats de set masos podien aprofitar les pastures dels terrenys propietat de la finca de la Vila. Aquests drets perduren en l'actualitat, i han deixat una profunda empremta en la història i el paisatge d'aquesta muntanya emblemàtica.

Els prats de pastura del Matagalls són uns hàbitats de gran interès on es refugien plantes i animals representatius dels períodes freds de les darreres glaciacions del quaternari. Aquests ambients boreoalpins més propis del al Pirineu són de caràcter relictual al Montseny, i determinades espècies troben aquí el seu límit meridional de distribució. Aquest ric patrimoni biològic patèix actualment els efectes de l'abandonament de les pastures, ocupades avui en bona part per matollars i falgueras, així com de l'escalfament global.

La presència d'elements del patrimoni etnològic com ara els pous i poues de neu, places carboneres i fonts també ens recorden altres aprofitaments tradicionals realitzats en aquesta muntanya; patrimoni que també es vol ajudar a conservar o millorar en el marc d'aquest projecte.

Manteniment, control i seguiment

El manteniment de les actuacions es farà gràcies a la pastura de vaques i ovelles de la zona, que actualment ja pugen al Matagalls fent ús dels drets d'empriu.

Les actuacions realitzades es valoraran mitjançant seguiments científics per poder avaluar el grau de millora de la biodiversitat i de les pastures; concretament se seguirà l'evolució de les comunitats vegetals, de l'oferta farratgera i nutricional de les pastures, l'efecte en les poblacions de papallones i espècies cinegètiques de caça menor.

Aquest projecte s'emmarca dins del conveni de col·laboració entre la Diputació de Girona i l'Obra Social "la Caixa", que té per objectiu preservar i recuperar espais naturals de la demarcació de Girona, a la vegada que integra laboralment persones en risc d'exclusió social.

Actuacions

Per tal de recuperar les antigues pastures existents, es realitzen dos tipus d'intervencions:

1) A les zones més accessibles, es desbrossaran 18 hectàrees de matollars amb mitjans manuals.

2) Les zones més inaccessibles, es gestionen mitjançant cremes controlades per part del Grup Especialitzat del Cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya (GRAF).

Les cremes seran selectives a les parts culminants poblades per matolls de ginebró nan que formen un estat arbustiu discontinu; en zones amb un estrat arbustiu contínu constituït per matollars de gòdua i bàlec com a espècies predominants i falgueras es faran cremes contínues.